

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čekovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „NAŠ DOM“

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška c. 5.
Telefon 2113

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Gospodarska konferenca v Londonu.

Gospodarski odsek Zveze narodov v Zenevi je sestavil ter objavil statistiko svetovne trgovine do konca marca 1933. Objavljene številke dokazujejo, da se je svetovna trgovina v 1. četrtletju letošnjega leta zopet zmanjšala. Gospodarski odsek je proučil uvozno in izvozno trgovino 49 držav, ki tvorijo 90% celokupne mednarodne trgovine. Skupna vrednost izvozne in uvozne trgovine teh držav v 1. četrtletju 1933 je znašala samo 35% trgovine l. 1929. Zadnja 4 leta je svetovna trgovina, ako izvzamemo zadnje četrtletje 1932, v stalnem padanju. Dočim je v 1. četrtletju 1929 skupna vrednost izvozne in uvozne trgovine znašala 15.289 milijonov zlatih dolarjev, je svetovna trgovina v 1. četrtletju 1933 padla na 5381 milijonov zlatih dolarjev, torej skoro na eno tretjino. Kar se tiče količinski blaga, je nazadovanje manjše nego po vrednosti. Po količinski je svetovna trgovina leta 1930 padla za 7%, leta 1931 za 10%, leta 1932 za 15% v primeri z letom 1929. Za letošnje leto je ugotovljeno zopetno nazadovanje po vrednosti, pa tudi po količinski blaga.

Te številke dokazujejo, kako potrebna je bila svetovna gospodarska konferenca v Londonu, ki ji je bil namen: poživitev svetovnega gospodarstva ter svetovne trgovine. Svojega namena ta konferenca ni dosegla, kakor tudi ne njena prednica pred 11 leti: svetovna konferenca v Genovi leta 1922. Razlog obojnega neuspeha je isti: sebičnost posameznih držav, ki je tolika, da je nemogoče, izravnati križajoče se interese poedinih držav. Pada svetovno gospodarstvo, pada svetovna trgovina, samo-

pašnost držav pa narašča in z njo narašča neurejenost svetovnega gospodarstva in zmeda na svetovnem trgu. Človeštvo je stavilo velike nade v gospodarsko konferenco v Londonu, zato je splošno razočaranje tem večje.

Velesile, ki so v prvi vrsti poklicane za žrtve na področju ozdravljenja svetovnega gospodarstva, gledajo vsaka samo na lastne interese. Znana je uloga, ki jo je igrala Amerika — Zedinjene države — na londonski konferenci. Njen namen je sanacija (ozdravljenje), vendar ne svetovnega gospodarskega stanja, marveč sanacija Amerike na stroške Evrope. To sanacijo bi naj prineslo razvrednotenje dolarja, ki ga je izvršila ter ga vzdržuje država sama. Razvrednoteni dolar naj bi poživil ameriško gospodarstvo (proizvodnjo in trgovino), kar je v precejšnji meri že storil. Kakor si je Amerika na londonski konferenci zamašila ušesa proti zahtevi po mednarodni ureditvi valut posameznih držav, brez katere je prenovitve in poživitev mednarodne trgovine skoro nemogoča, tako se je kazala popolnoma gluho v nekem drugem velevažnem vprašanju. In to je vprašanje dolgov Evrope Zedinjenim državam. Stališče Amerike je slejkoprej: Evropa, plačaj! Vsled ameriškega stališča je točka za točko izpadla kot neobdelana iz konferenčnega programa. Na jesen bodo konferenco s programom vred najbrž prenesli v Zenevo, kjer vlada, kakor upajo, boljše ozračje za uravnavo mednarodnih težav in rešitev mednarodnih vprašanj.

Schulverein — Südmark in Avstrija.

Nekdaj sta bili dve društvi: 1. Nemški Schulverein, 2. Südmarka. Po svetovni vojni sta se združili ter tvorita samo eno društvo. Ti dve društvi sta bili ter še sta organizacija zagrizenega vsenemštva, katero teži za ponemčevanjem Slovanov. Njun namen je bil z agitacijo in osobito z bogatimi gmotnimi sredstvi podpirati in pospeševati ponemčevanje nekdanjih avstrijskih Slovanov, zlasti Slovencev. Štajerski in koroški Slovenci imamo ti dve društvi v živem spominu, ker smo proti njima vodili težak boj za obrambo našega slovenskega življa osobito na mejah našega narodnega ozemlja.

Schulverein in Südmarka sta delovala na avstrijskem ozemlju, pa ne v

avstrijskem, marveč v vsenemškem duhu. Njih ideal je bila pruska pikelhauha, oboževani njihov vzor je bil Bismarck, njihova najljubša trobojnica je bila frankfurtarica (črno-rdeče-rumena trobojnica). Njih končni cilj je bil: Velika Germanija od Severnega in Vzhodnega morja do Jadrana.

Tudi v povojni Avstriji ti dve — sedaj zedinjeni — društvi svojega mišljenja nista spremenili. Ne gre njima za Avstrijo in njeno obrambo proti Hitlerjevi Nemčiji, marveč za čimprej udejstveno Veliko Nemčijo. Zato sta v sedanjih hrbih med Nemčijo in Avstrijo proti poslednji izvršili zahrbtni napad. Vložili sta namreč tožbo na civilnem sodišču zoper avstrijsko državo radi odškodni-

ne 1.021.158 šilingov, odnosno še 165.962 šilingov radi tega, ker je avstrijska republika pristala, da so jugoslovanske oblasti zaplenile in zasedle šole in domove, ki sta jih imei ti dve društvi na ozemju bivše Spod. Štajerske in Kranjske. Nemški Schulverein navaja v tožbi, da je imel na Spodnjem Štajerskem in Kranjskem nad 30 zasebnih šol, otroških vrtcev, domov itd. Südmarka pa ugotavlja, da je njena posestna vrednost na sedanjem jugoslovanskem ozemlju znašala 165.962 šilingov. Avstrijska republika se je v sporazumu v Hagu dne 28. junija 1930 obvezala, da ne zahteva ne za sebe ne za svoje državljanje — lastnike šolskih poslopij ter drugih stavb — na ozemlju bivše Spod. Štajerske in Kranjske nobeno odškodnino. Iz tega razloga vlagata omenjeni društvi tožbo zoper državo. Sodišče je sklenilo, dati avstrijski državi rok, da se izjavi radi te tožbe. Najboljši odgovor države bi kajpada bil razpust teh dveh zagrizenih, v službi hitlerijanstva in vsenemštva stoječih društev. Kar bi že davno morala storiti stara Avstrija, naj ne zanemari storiti nova Avstrija v samobrambi proti vsenemštvu, ki razjeda njene temelje.

Pakt (pogodba) štirih velesil, o katerem smo že obširno pisali, je bil podpisan dne 15. julija predpoldne v palači Venezia v Rimu. Podpisali so ga za štiri države njih v Rimu bivajoči poslaniki.

Hitler čistoplemenski Nемец? Narodni socialisti smatrajo nemško raso (pleme) kot prvo na svetu. Kaj popolnejšega seveda sam vsemogočni Bog ne bi mogel ustvariti, kakor je čistokrvni Nемец. Težava pa je v tem, kje najti to nemško čistokrvnost. Prusi, ki jih narodni socializem smatra za najbolj strumne Nemce in za hrbtenico nemštva, so najdalje od nemške čistokrvnosti, ker so ponemčeni Slovani. Samemu voditelju Hitlerju se je pripetila nezdoga, da se je med njegove prednike pomešala tudi »nečista« kri. V Avstriji sedaj podrobno preiskujejo Hitlerjev rod v njegovih prednikih. O uspehih te preiskave poročajo avstrijski listi. Dognalo se je, da se je Hitlerjev oče do 40. leta pisal »Schicklgruber«. V dokaz služi uradni matični izpisek občine Braunau ob Inu, podpisan od župana dr. Friderika Leisnerja, ki